Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Dodon)
Dosarul nr. 3a-1500/24 (2-22102151-02-3a-05122024)

D E C I Z I E

22 octombrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Preşedintele completului, judecătorul	Sîrbu Victoria
Judecătorii	Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier	Pîrvu Mihaela, Papuc Daniela

examinând în ședință publică, apelul declarat de Ministerul Apărării și Agenția de Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 mai 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Cebotari Oleg către Ministerul Apărării și Agenția de Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării privind obligarea la recalcularea îndemnizației unice,

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

În data de 15 iulie 2022 Oleg Cebotari a depus acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, solicitând obligarea acestora la recalcularea indemnizației unice bănești achitate la eliberarea repetată din serviciul militar prin contract.

Reclamantul a indicat că, prin ordinul cu nr. 101 din data de 16 mai 2022, deținând funcția de șef al Direcției protocol și ceremonial din cadrul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, a fost eliberat din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă, cu excluderea din tabelul nominal al agenției de la toate categoriile de drepturi și cu îndreptarea pentru luarea în evidență militară în Centrul militar al municipiului Chișinău.

Temeiul trecerii în rezervă a fost ordinul cu nr. 064 din data de 21 aprilie 2022 al Ministrului apărării, iar eliberarea a fost întemeiată și pe prevederile Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu nr. 941 din â2006.

În motivarea acțiunii reclamantul a arătat că, în ordinul cu numărul 101 din data de 16 mai 2022, s-a dispus achitarea indemnizației unice în conformitate cu articolul 19 alineatul (4) din Legea cu privire la statutul militarilor cu numărul 162 din anul 2005 și cu pct. 159 din Regulamentul cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării, aprobat prin ordinul Ministrului apărării cu nr. 229 din 2021.

Reclamantul a indicat că, la eliberarea inițială din serviciul militar prin contract, care a avut loc la data de 8 decembrie 2011, i s-a achitat indemnizația unică în mărime de 14 solde lunare. La eliberarea repetată din serviciul militar prin contract, reclamantului i s-a achitat indemnizația unică în mărime echivalentă cu 4 solde lunare, suma fiind de 84.368 de lei până la impozitare și de 74.243 de lei după impozitare. A mai arătat că, la momentul eliberării repetate, valoarea unei solde lunare era de 21.092 de lei, iar vechimea calendaristică totală în serviciul militar, la această eliberare repetată, constituia 32 ani, 3 luni și 6 zile, conform calculului preventiv întocmit la data de 14 aprilie 2022.

Reclamantul a susținut că, potrivit articolului 19 alineatul (4) din Legea cu privire la statutul militarilor, în cazul eliberării repetate din serviciul militar prin contract, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude valoarea soldelor lunare primite anterior, iar prin „valoare” trebuie înțeles cuantumul în bani al soldelor achitate efectiv la eliberarea inițială, nu numărul de solde.

În acest context, reclamantul a invocat că în Regulamentul cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării ar fi intervenit o completare prin ordinul ministrului apărării cu numărul 265 din data de 12 mai 2022, prin care s-a introdus formula potrivit căreia, valoarea soldelor reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul. Reclamantul a considerat că această completare este ilegală, deoarece ar contraveni dispozițiilor legii, care are forță juridică superioară ordinelor departamentale, și, din acest motiv, nu poate fi aplicată.

Pe baza acestei interpretări, reclamantul a arătat că, la eliberarea repetată, indemnizația unică trebuia calculată în cuantumul corespunzător la 18 solde lunare la ziua eliberării, reieșind din valoarea unei solde lunare de 21.092 de lei, ceea ce ar constitui suma de 379.656 de lei. Ulterior, din această sumă urma să fie exclusă valoarea indemnizației achitate la eliberarea inițială din 8 decembrie 2011, respectiv valoarea a 14 solde lunare primite anterior, astfel încât suma achitată la eliberarea repetată trebuia să fie semnificativ mai mare decât suma efectiv achitată; reclamantul a estimat această diferență la aproximativ 240.000 de lei.

Reclamantul a mai indicat că, nefiind de acord cu dispozițiile din ordinul directorului Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării cu numărul 101 din data de 16 mai 2022 referitoare la indemnizația unică, la data de 06 iunie 2022 a înaintat ministrului apărării și directorului agenției o

cerere prealabilă prin care a solicitat, modificarea ordinului și achitarea indemnizației unice în conformitate cu vechimea calendaristică în serviciul militar, cu calcularea valorii a 18 solde lunare la data eliberării și cu excluderea din suma totală a valorii celor 14 solde lunare achitate la eliberarea inițială din anul 2011.

Deasemenea, a arătat că prevederile Regulamentului cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării, invocate de autoritate, nu sunt aplicabile cauzei sale.

Prin scrisoarea ministrului apărării din data de 20 iunie 2022, i s-a comunicat că ordinul contestat a fost emis în strictă conformitate cu legislația în vigoare, că sintagma „valoarea soldelor lunare primite anterior” trebuie aplicată în solde lunare și că regulile de acordare a indemnizației unice au fost detaliate în regulament pentru a asigura aplicarea uniformă, inclusiv prin stabilirea faptului că valoarea soldelor reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul.

Reclamantul a susținut că acest răspuns este neclar și neîntemeiat și, în consecință, a solicitat instanței recalcularea indemnizației unice potrivit interpretării sale a articolului 19 alineatul (4) din Legea cu privire la statutul militarilor.

Obiecțiile pârâtului:

În referința depusă la acțiune, pârâtul Ministerul Apărării a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată și a reținut, în esență, următoarele.

Pârâtul a arătat că reclamantul a fost încadrat inițial în serviciul militar în anul 1989, iar la data de 1 decembrie 2011 a fost trecut în rezervă cu drept la pensie. Cu ocazia eliberării din anul 2011, prin actele administrative emise atunci, reclamantului i s-a stabilit și achitat indemnizația unică bănească în funcție de vechimea calendaristică în serviciul militar de 22 de ani, în mărime de 14 solde lunare, potrivit articolului 19 alineatul (3) lit. d) din Legea cu privire la statutul militarilor cu nr. 162 din 2005.

În continuare, pârâtul a indicat că reclamantul a fost reîncadrat în serviciul militar prin contract în anul 2012 și numit într-o funcție de conducere, iar la data de 16 mai 2022 a fost eliberat repetat din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă, la expirarea contractului, în temeiul Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu nr. 941 din 2006.

Totodată, pârâtul a menționat că ordinul de eliberare din anul 2022 a prevăzut expres achitarea indemnizației unice la eliberare în conformitate cu art. 19 alin. (4) din Legea cu privire la statutul militarilor și cu pct. 159 din Regulamentul cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării, aprobat prin ordinul ministrului apărării cu nr. 229 din 2021, cu modificările ulterioare.

Pârâtul a mai reținut că reclamantul a formulat cerere prealabilă, solicitând recalcularea indemnizației astfel încât să fie stabilite 18 solde lunare la data eliberării din anul 2022 și să fie exclusă, din suma totală, valoarea celor 14 solde lunare achitate la eliberarea din anul 2011.

Prin răspunsul cu numărul de ieșire 11/843 din 20 iunie 2022, pârâtul a comunicat reclamantului că ordinul contestat a fost emis în strictă conformitate cu cadrul normativ și că nu există temei pentru modificarea lui.

Din perspectiva dreptului aplicabil, pârâtul a invocat că dreptul la indemnizația unică este stabilit, în primul rând, de art. 19 alin. (3) din Legea cu privire la statutul militarilor, care exprimă cuantumul indemnizației în solde lunare, în funcție de tranșele de vechime, iar pentru vechime de 30 de ani și mai mult, cuantumul este de 18 solde lunare.

În același timp, pârâtul a subliniat că art. 19 alin. (4) prevede, pentru eliberarea repetată, acordarea indemnizației „în mărimea care exclude valoarea soldelor lunare primite anterior".

Pârâtul a precizat că, prin ordinul ministrului apărării cu nr. 265 din 12 mai 2022, a fost clarificat că „valoarea soldelor" reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul, clarificare făcută pentru a exclude interpretările neuniforme și pentru aplicarea uniformă a normei.

Aplicând această logică la situația reclamantului, pârâtul a arătat că la eliberarea repetată din 2022, reclamantul avea o vechime totală de peste 32 de ani, deci dreptul „de bază" ar fi de 18 solde lunare, însă, deoarece în 2011 a primit deja 14 solde lunare, la eliberarea repetată se acordă doar diferența dintre numărul de solde cuvenite în 2022 și numărul de solde primite în 2011, adică 18 minus 14, rezultând 4 solde lunare.

Conform pârâtului, aceste 4 solde lunare au constituit suma calculată de 84.368 lei. Pârâtul a susținut că este mai puțin rațional ca „excluderea" să se facă după sumele concrete în bani achitate în 2011, deoarece o asemenea abordare ar conduce, în mod nejustificat, la posibilitatea unor recalculări și majorări repetate ale indemnizației aferente unui raport de serviciu deja consumat.

În sprijin, pârâtul a invocat un raționament similar existent și în materia funcției publice, unde indemnizația unică se acordă pentru anii de vechime acumulați după perioada pentru care a fost achitată anterior, ceea ce ar confirma logica „diferenței" și evitarea dublei valorificări a aceleiași vechimi.

Suplimentar, pârâtul a susținut că evoluția legislativă confirmă această interpretare precum că înainte de modificările operate în anul 2017, norma ar fi folosit o formulare diferită, iar modificarea ulterioară ar fi urmărit o reglementare mai rațională.

În plus, pârâtul a argumentat că, la fiecare eliberare, autoritatea își onorează integral obligațiile aferente raportului de serviciu respectiv, iar reangajarea creează

raporturi juridice noi, fără „redeschiderea” și revizuirea drepturilor acordate pentru raportul încetat în anul 2011; în caz contrar, reclamantul ar beneficia repetat de indemnizații pentru aceeași vechime.

În final, pârâtul a invocat dispoziții din Codul administrativ privind legalitatea actelor administrative și a susținut că nu există vicii care să atragă nulitatea, totală sau parțială, a ordinului din 16 mai 2022.

Prin urmare, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, în temeiul normelor procedurale din Codul administrativ.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 mai 2024, s-a admis integral acțiunea și s-a anulat Adeverința Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării nr. 70/743 din 23 mai 2022 și actul administrativ nr. 11/843 din 20 iunie 2022 emis de Ministerul Apărării în procedura prealabilă, și s-a obligat Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării să-i calculeze și să-i achite reclamantului Oleg Cebotari indemnizația unică la eliberare din serviciu, în temeiul art. 19 alin. (4) Legea cu privire la statutul militarilor, cu calcularea indemnizaţiei unice în mărimea a 18 solde lunare la ziua eliberării cu excluderea din suma totală calculată a valorii soldelor lunare primite anterior în mărime de 14 solde lunare la eliberare la data de 8 decembrie 2011.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, Ministerul Apărării a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 3 mai 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 3 mai 2024, iar apelul nemotivat a fost depus la 28 mai 2024.

Corespunzător, la 22 noiembrie 2024 iar apelul motivat a fost declarat la data de 5 decembrie 2024. Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În cererea de apel, pârâtul Ministerul Apărării a invocat că indemnizația unică la eliberarea din serviciul militar este reglementată de art. 19 alin. (3) și (4)

din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, care stabilește expres atât numărul de solde la care are dreptul militarul în funcție de vechimea calendaristică, cât și regula aplicabilă în cazul eliberării repetate din serviciul militar.

În acest sens, pârâtul a arătat că, potrivit alin. (4) al articolului menționat, la eliberarea repetată, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude valoarea soldelor primite anterior, ceea ce înseamnă că militarul are dreptul doar la diferența dintre numărul de solde corespunzător vechimii totale la momentul ultimei eliberări și numărul de solde acordat la eliberarea anterioară.

Pârâtul a menționat că această regulă este confirmată și de prevederile actelor administrative normative ale Ministerului Apărării, în special de completarea Regulamentului aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr. 229/2021, modificat prin Ordinul nr. 265/2022, potrivit căruia valoarea soldelor reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul, și nu suma concretă achitată anterior. Prin urmare, în cazul reclamantului Cebotari Oleg, la eliberarea primară din serviciul militar în anul 2011, având o vechime de 22 de ani, acesta a beneficiat de indemnizația unică în mărime de 14 solde, iar la eliberarea repetată din anul 2022, având o vechime totală de 32 de ani, i s-a stabilit indemnizația corespunzătoare de 18 solde. În consecință, indemnizația acordată la eliberarea repetată a fost calculată corect prin excluderea celor 14 solde acordate anterior din cele 18 solde cuvenite, rezultând dreptul la diferența de 4 solde.

Totodată, pârâtul a susținut că interpretarea propusă de reclamant, potrivit căreia indemnizația ar trebui recalculată prin raportare la suma concretă primită anterior, este neîntemeiată și contrară scopului legii, întrucât ar conduce la acordarea repetată a indemnizației pentru aceeași vechime de serviciu deja compensată, ceea ce ar presupune o majorare nejustificată a drepturilor acordate anterior în baza unui raport juridic deja consumat. În opinia pârâtului, indemnizația la eliberarea repetată trebuie să reflecte exclusiv drepturile dobândite în noul raport de serviciu, fără a redeschide sau modifica drepturile stabilite la eliberarea anterioară.

Deasemenea, pârâtul a invocat că actele administrative emise în cauză sunt conforme cu cadrul normativ aplicabil și nu sunt afectate de vicii de legalitate, iar instanța de fond nu a examinat în mod complet și efectiv argumentele prezentate de Ministerul Apărării, motivând superficial soluția adoptată și ignorând cadrul legal relevant. În acest context, pârâtul a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată formulată de reclamant.

În ședința de judecată, apelantul a susținut cererea de apel.

Intimatul a susținut cererea de chemare în judecată, pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând respingerea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1)-(3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, *instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.*

Analizând cererea de chemare în judecată în raport cu normele ce reglementează admisibilitatea acțiunii, Completul de judecată constată că prezenta acțiunea este admisibilă, întrucât sunt întrunite elementele esențiale ale unei acțiuni în contencios administrativ și au fost respectate condițiile procedurale prevăzute de Codul administrativ.

Completul observă că reclamantul a urmat procedura prealabilă, condiție obligatorie în cazurile prevăzute de lege la 06 iunie 2022 a depus cerere prealabilă împotriva modului de calcul al indemnizației, iar prin actul administrativ nr.

11/843 din 20 iunie 2022 Ministerul Apărării a respins cererea, astfel fiind epuizată calea prejudiciară în sensul art. 19 și art. 208 Cod administrativ.

Totodată, acțiunea a fost introdusă în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, termen care curge de la comunicarea deciziei asupra cererii prealabile; reclamantul a sesizat instanța la 15 iulie 2022, deci în termen.

Deasemenea, este întrunită condiția privind calitatea procesuală activă și interesul: reclamantul invocă atingerea unui drept patrimonial prin activitatea administrativă, întrucât prin adeverința nr. 70/743 din 23 mai 2022 și prin menținerea ei prin actul administrativ din procedura prealabilă i s-a stabilit indemnizația unică la eliberare într-un cuantum contestat, ceea ce reprezintă un act defavorabil în sensul art. 10 și art. 11 Cod administrativ, susceptibil de control judiciar. În aceste condiții, este aplicabil art. 189 alin. (1) Cod administrativ, care permite oricărei persoane ce pretinde încălcarea unui drept prin activitatea administrativă să înainteze acțiune în contencios administrativ.

Sub aspectul competenței, cauza a fost introdusă la instanța competentă material și teritorial, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, specializată în contencios administrativ, având în vedere sediul pârâtului în mun. Chișinău, în conformitate cu art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Prin urmare, acțiunea respectă cerințele de competență și de procedură, iar nefiind identificate impedimente procesuale, instanța constată că acțiunea este admisibilă și urmează a fi examinată în fond.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Din materialele cauzei urmează că 16 mai 2022, directorul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a emis Ordinul nr. 101, prin care Oleg Cebotari a fost eliberat din serviciul militar prin contract și trecut în baza temeiurilor indicate în ordin și în actele de personal.

Din înscrisurile din dosar rezultă că reclamantul a mai fost eliberat anterior din serviciul militar la 8 decembrie 2011, cu o vechime de 22 ani și i s-a achitat indemnizația unică corespunzătoare în mărime de 14 solde lunare, potrivit tranșei de vechime.

La eliberarea repetată din 16 mai 2022, reclamantul avea o vechime calendaristică totală de 32 ani 03 luni 06 zile, ceea ce, conform tranșei „30 de ani și mai mult”, corespunde dreptului la 18 solde lunare.

În executarea Ordinului nr. 101, Agenția a emis Adeverința nr. 70/743 din 23 mai 2022, prin care s-a consemnat că, la eliberarea repetată, reclamantului i s-a calculat indemnizația unică în mărime de 4 solde lunare, în sumă de 84 368 lei din care s-a reținut impozit, iar spre achitare pe card a fost îndreptată suma de 74 243,84 lei. Calculul de 4 solde a rezultat din abordarea autorității de a exclude „14 solde” primite anterior din „18 solde” cuvenite la momentul eliberării repetate.

Nefiind de acord cu acest mod de calcul, la 6 iunie 2022 reclamantul a depus cerere prealabilă la autoritatea emitentă, solicitând modificarea dispozițiilor privind plata indemnizației și recalcularea acesteia astfel încât, să fie determinată în mărime de 18 solde lunare la ziua eliberării, iar din suma totală să fie exclusă valoarea celor 14 solde achitate la eliberarea primară.

Prin actul administrativ nr. 11/843 din 20 iunie 2022, Ministerul Apărării a respins cererea prealabilă, menținând calculul făcut la eliberarea repetată se achită doar diferența, rezultând 4 solde.

Având în vedere că reclamantul nu a fost de acord cu acest răspuns, acesta a depus prezenta acțiunea în procedura contenciosului administrativ.

Soluționând cauza, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii.

Petru a hotărî astfel, prima instanță a admis acțiunea deoarece a reținut, în esență, că autoritatea a aplicat greșit noțiunea „valoarea soldelor” și a restrâns nelegal dreptul reclamantului printr-un act departamental.

Instanța a constatat că reclamantul, la eliberarea repetată din 16 mai 2022, avea o vechime totală de 32 ani 03 luni 06 zile, iar potrivit art. 19 alin. (3) lit. f) din Legea nr. 162/2005, dreptul lui era de 18 solde lunare. În plus, a reținut că art. 19 alin. (4) din aceeași lege impune ca, în cazul eliberării repetate, indemnizația să se acorde „în mărimea care exclude valoarea soldelor primite anterior”, adică din indemnizația cuvenită acum (18 solde) trebuie scăzut ce a primit anterior la prima eliberare.

Instanța a interpretat termenul „valoare” ca fiind cuantumul în bani (suma efectiv achitată anterior pentru cele 14 solde), nu simplul „număr de solde”. Deaceea, a apreciat că pârâta trebuia să stabilească indemnizația de 18 solde la valoarea soldei de la data eliberării (2022) și apoi să excludă valoarea în bani a indemnizației primite în 2011 (cele 14 solde plătite atunci), nu să facă o simplă scădere aritmetică 18–14 și să achite doar 4 solde.

Totodată, instanța a apreciat critic poziția pârâtei întemeiată pe pct. 159 din Regulament completat prin ordinul ministrului apărării cu formula „valoarea soldelor reprezintă numărul de solde…”, reținând că un ministru nu poate interpreta legea și nici stabili modul de aplicare al unei legi organice printr-un act departamental. Instanța a subliniat că punerea în aplicare a legii se realizează prin acte normative de nivel corespunzător în special Hotărâri de Guvern, iar un ordin ministerial nu poate modifica sensul unei norme legale și nu poate reduce drepturile prevăzute de lege.

Pe acest temei, prima instanță a concluzionat că autoritatea trebuia să calculeze indemnizația la eliberarea repetată ca 18 solde la nivelul anului 2022, minus valoarea în bani a indemnizației achitate în 2011, iar nu ca „doar 4 solde”, și, în consecință, a admis acțiunea reclamantului.

Soluționând cauza și examinând apelul prin prisma motivelor invocate, a probelor administrate și a dispozițiilor legale aplicabile, Curtea de Apel constată că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, din considerentele ce urmează.

Curtea de apel analizând cauza a determinat că în esență apelantul mizează pe faptul că reclamantul a beneficiat deja, la eliberarea din 2011, de indemnizația corespunzătoare vechimii de atunci în cuantum de 14 solde, iar la eliberarea repetată din 2022, având dreptul la 18 solde, i s-a acordat corect doar diferența de 4 solde. Orice altă interpretare ar conduce la acordarea repetată a indemnizației pentru aceeași vechime deja compensată, ceea ce este contrar legii și scopului acesteia.

Colegiul observă că, miezul problemei este modul de interpretare și aplicare a art. 19 alin. (4) din Legea nr. 162/2005, și anume dacă, la eliberarea repetată din serviciul militar, indemnizația unică trebuie acordată doar ca diferență de solde sau trebuie stabilită integral în funcție de vechimea totală și dreptul actual al militarului.

Prin urmare, problema centrală nu este vechimea sau existența dreptului la indemnizație, ci metoda legală de calcul a indemnizației unice la eliberarea repetată, respectiv dacă legea permite doar acordarea diferenței de solde sau impune stabilirea indemnizației raportat la dreptul integral corespunzător vechimii totale.

Potrivit reclamantului, indemnizația trebuie stabilită în funcție de dreptul actual dobândit la momentul ultimei eliberări, corespunzător vechimii totale de 32 de ani, iar modul de calcul aplicat de autoritate, care reduce indemnizația la doar 4 solde, reprezintă o aplicare eronată a legii și o limitare nejustificată a dreptului său.

Potrivit pârâtului, indemnizația la eliberarea repetată trebuie calculată strict ca diferență numerică între numărul de solde corespunzător vechimii totale la ultima eliberare de18 solde și numărul de solde acordat la eliberarea anterioară de 14 solde, rezultând dreptul la doar 4 solde. Această interpretare exclude orice recalculare sau reevaluare a indemnizației deja acordate.

Legislația relevantă.

În conformitate cu art.19 din Legea nr. 162 din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor

„(1) Militarilor prin contract ce-şi îndeplinesc conştiincios obligaţiile de serviciu, pe parcursul anului, li se plăteşte, la decizia conducătorului, comandantului (şefului), o indemnizaţie bănească unică în mărimea stabilită de Guvern.

(2) Militarii prin contract beneficiază de premii pentru executarea exemplară a obligaţiilor de serviciu şi de ajutor material stabilit de Guvern.

(3) În cazul eliberării din serviciul militar prin contract în temeiul art. 35 alin. (3) lit. a) sau m), dacă militarul are dreptul la pensie, în temeiul art.35

alin.(3) lit.b)-d) şi h), lui i se acordă o indemnizaţie unică în corespundere cu vechimea calendaristică în serviciul militar:

a) de la 5 la 10 ani – în mărime de 6 solde lunare;

b) de la 10 la 15 ani – în mărime de 8 solde lunare;

c) de la 15 la 20 de ani – în mărime de 10 solde lunare;

d) de la 20 la 25 de ani – în mărime de 14 solde lunare;

e) de la 25 la 30 de ani – în mărime de 16 solde lunare;

f) 30 de ani şi mai mult – în mărime de 18 solde lunare.

(4) În cazul eliberării, în mod repetat, din serviciul militar prin contract, indemnizaţia unică se acordă în mărimea care ***exclude valoarea*** *soldelor lunare primite anterior.*

(5) Militarilor prin contract, eliberaţi din serviciul militar din diverse motive, cu excepţia celor eliberaţi conform art.35 alin.(3) lit.e)-g), k), m) şi o), care nu au vechimea în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei li se acordă 3 solde lunare".

Potrivit art. 159 din Ordinul nr.229 din 1 iunie 2021 privind aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării

„*În cazul eliberării repetate din serviciul militar prin contract, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude valoare soldelor lunare primite anterior”.*

Corespunzător, potrivit art. 159 din Ordinul nr.265 din 12 mai 2022 privind modificarea Regulamentului cu privire la salarizarea și asigurarea cu alte drepturi bănești a militarilor din cadrul Ministerului Apărării, aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr.229/2021

„*Regulamentul cu privire la salarizarea şi asigurarea cu alte drepturi băneşti a militarilor din cadrul Ministerului Apărării, aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr.229/2021, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 3) punctul 159 se completează cu următorul alineat: Valoarea soldelor reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul”.*

Completul de judecată reține că, prin Ordinul nr. 101 din 16 mai 2022, reclamantul Oleg Cebotari a fost eliberat în mod repetat din serviciul militar prin contract, iar autoritatea a calculat indemnizația unică în cuantum de 4 solde lunare, fapt confirmat prin Adeverința Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării nr. 70/743 din 23 mai 2022 și menținut prin actul administrativ nr. 11/843 din 20 iunie 2022 emis în procedura prealabilă.

Analizând raționamentele expuse de părți în prezentul proces, Completul constată că pârâtul a emis aceste acte în baza unei interpretări eronate a art. 19 alin. (4) din Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor.

În conformitate cu art. 19 alin. (3) lit. f) din Legea nr. 162/2005, la eliberarea din serviciul militar prin contract, militarului care are o vechime calendaristică de 30 de ani și mai mult i se acordă o indemnizație unică în mărime de 18 solde lunare.

Din actele dosarului rezultă că la data eliberării repetate din 16 mai 2022 reclamantul avea o vechime calendaristică totală de 32 ani 03 luni 06 zile, ceea ce plasează reclamantul în ipoteza normei de la art. 19 alin. (3) lit. f), astfel încât dreptul său la indemnizație este de 18 solde lunare la ziua eliberării.

În continuare, art. 19 alin. (4) instituie regula aplicabilă situațiilor de eliberare repetată, stabilind că indemnizația unică „se acordă în mărimea care exclude **valoarea** soldelor lunare primite anterior".

Instanța subliniază că textul legal nu folosește termenul „numărul" soldelor, ci termenul „valoarea" soldelor. În sens juridic și uzual al limbii, „valoarea" reprezintă echivalentul bănesc, cuantumul în bani al unui drept, iar nu simpla enumerare a unor unități adică număr de solde.

Astfel, mecanismul prevăzut de art. 19 alin. (4) presupune următoarea succesiune: (i) se stabilește indemnizația cuvenită la momentul eliberării repetate potrivit alin. (3), adică 18 solde la valoarea soldei lunare de la data eliberării; (ii) ulterior, din suma totală astfel determinată se exclude valoarea a indemnizației deja achitate anterior la eliberarea primară, evitându-se dubla plată.

Prin urmare, metoda de calcul aplicată de autoritate prin reducerea indemnizației la 4 solde prin operațiunea aritmetică 18 - 14, transformă în mod nepermis sensul expresiei legale „exclude valoarea" într-o regulă de excludere a „numărului" de solde, ceea ce nu rezultă din textul legii și conduce la golirea de conținut a dreptului determinat de art. 19 alin. (3) lit. f). O asemenea abordare are ca efect practic recalificarea dreptului reclamantului nu ca indemnizație corespunzătoare vechimii totale la data eliberării, ci ca o simplă diferență de unități, fără raportare la valoarea soldei lunare existente la momentul eliberării repetate, deși legea stabilește indemnizația în corelație cu situația existentă la data încetării raportului de serviciu.

Instanța de apel mai reține că, interpretarea autorității a fost justificată prin invocarea completării pct. 159 din Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului apărării nr. 229/2021, modificat prin Ordinul nr. 265/2022, potrivit căreia „valoarea soldelor reprezintă numărul de solde la care militarul a avut dreptul". Or, întrucât norma legală indicată la art. 19 alin. (4)) Legea nr. 162/2005 este superioară actelor administrative normative departamentale, un ordin ministerial nu poate modifica sensul noțiunii utilizate de legiuitor și nici nu poate substitui conceptul de „valoare" cu cel de „număr", în măsura în care această substituire restrânge dreptul recunoscut prin lege.

Respectiv, Colegiul susbscrie raționamentelor primei instanțe, precum că în cazul unui conflict de interpretare între norma legală și norma subordonată, prevalează legea, iar actul subordonat este inaplicabil în măsura în care contravine.

În aceste condiții, instanța de apel concluzionează că Adeverința nr. 70/743 din 23 mai 2022 și actul administrativ nr. 11/843 din 20 iunie 2022 sunt nelegale, deoarece consacră un calcul contrar art. 19 alin. (3) lit. f) și alin. (4) din Lege.

Prin urmare, determinarea ilegalității acestor acte impune anularea acestora și obligarea autorității emitente să efectueze recalcularea indemnizației potrivit sensului legal al art. 19 alin. (4), și anume calcularea indemnizației unice în mărime de 18 solde lunare la ziua eliberării, cu excluderea din suma totală calculată a **valorii soldelor** lunare primite anterior în mărime de 14 solde lunare la eliberarea din 08 decembrie 2011.

Din aceste raționamente, Completul ajunge la concluzia de a menține hotărârea primei instanțe , prin care au fost anulate actele contestate, cu obligarea Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării să calculeze și să achite reclamantului indemnizația unică în condițiile art. 19 alin. (4) din Legea nr. 162/2005, în modalitatea descrisă mai sus, în acord cu soluția pronunțată.

În conformitate cu art.240 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Ministerul Apărării și Agenția de Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 mai 2024.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei